

«Βιώσιμες λύσεις και όχι εκτροπή της λογικής»

«Δυστυχώς, η τοποθέτηση των προέδρων ανακατεύει ανακρίβειες με χλιοειπωμένα επιχειρήματα, με τα οποία έχουν τροφοδοτηθεί επί δεκαετίες οι αγρότες του κάμπου, σε μια προσπάθεια να υποστηριχτεί η πρωτοβουλία του κ. Χρυσοχοϊδη και να εξυπηρετηθεί ένα στρεβλό και καταδικασμένο σύστημα «ανάπτυξης» στον κάμπο της Θεσσαλίας», επισημαίνουν οι Οικολόγοι Πράσινοι απαντώντας σε όσα τους χρεώθηκαν στην κοινή παρέμβαση ΤΕΕ-ΓΕΩΤΕΕ-ΕΘΕΜ σχετικά με τα υδροηλεκτρικά έργα στον Άνω Αχελώο. Απαντώντας, σημειώνουν σε ανακοίνωσή τους:

«Οι Οικολόγοι Πράσινοι έχουν ασχοληθεί πολλές φορές και σε βάθος με το θέμα και έχουν έρθει σε διαβούλευση με φορείς της Θεσσαλίας σε ειδική εκδήλωση για το θέμα στη Λάρισα τον Οκτώβριο του 2012, παρουσία του ευρωβουλευτή τους, πολιτικών και επισημονικών φορέων.

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Η διαβούλευση με την επιστημονική κοινότητα έφερε μια σειρά διαπιστώσεων:

Ο Αχελώος λειτουργεί στο παρελθόν ως η μεγάλη, μυθικών διαστάσεων, υπόσχεση, επάνω στην οποία στηρίχτηκε ιδεολογικά η αδιέξοδη αγροτική ανάπτυξη στη Θεσσαλία. Σήμερα, το συγκεκριμένο έργο -όπως και αντίστοιχα γιγάντια υδραυλικά έργα παγκοσμίως- έχει ξεπεραστεί, τόσο ως φορέας μίας παρελθούσας πολιτικής αντίληψης για το περιβάλλον και την ανάπτυξη, όσο και από τα ίδια τα στοιχεία.

Τα έργα εκτροπής του Αχελώου έχουν ήδη προκαλέσει μη αναστρέψιμη υποβάθμιση του φυσικού και πολιτιστικού τοπίου μιας ευρείας ορεινής περιοχής. Ως σχέδιο διαχείρισης υδα-

ριβαλλοντικής συσκότισης. Καταδεικνύουν για άλλη μια φορά τη νοστορία περί φυσικών αγαθών, περί Ευρωπαϊκού Δικαίου, περί κοινωνικής νομιμότητας και Διαφάνειας.

Η κριτική στα μεγάλα υδροηλεκτρικά φράγματα στηρίζεται σε τεκμηριωμένες μελέτες Ευρωπαϊκών Περιβαλλοντικών Οργανώσεων (όπως η EuroNatur και η Αυστριακή Ένωση Προστασίας της Φύσης ECA Watch). Το ζήτημα των σοβαρών επιπτώσεων που έχουν φράγματα ύψους μεγαλύτερου των 15 μέτρων και η αμφισβήτηση του αειφόρου χαρακτήρα τους ή του χαρακτηρισμού τους ως «παραγωγών ανανεώσιμης ενέργειας» τέθηκε επίσημα από μεγάλες Οργανώσεις στο 6ο World Water Forum που πραγματοποιήθηκε από 12-17 Μαρτίου 2012, στη Μασσαλία. Όσο για την απόρριψη της σχετικής ερώτησης από τον Ευρωπαϊκό Επίτροπο Περιβάλλοντος, χωρίς σοβαρή επιχειρηματολογία, είναι σαφές σε τι είδους συσχετισμούς βασίστηκε. Άλλωστε, ο συγκεκριμένος Επίτροπος είχε δείξει και πιο πριν αντιδημοκρατικά δείγματα γραφής, όπως τότε που απέρριψε ψήφισμα του Ευρωκοινοβουλίου για την απαγόρευση χρήσης κυανίου στην εξόρυξη χρυσού.

Οι Οικολόγοι Πράσινοι όχι μόνο δεν λένε «να» στα μεγάλα συμφέροντα που νέμονται την ενέργεια, αλλά μιλούν για τη διαχείρισή της από τους πολίτες. Έχουν ανοίξει τη συζήτηση για την εμπλοκή πολιτών και φορέων μέσα από συνεταιριστικά σχήματα, εταιρείες λαϊκής βάσης και κοινωνικές επιχειρήσεις στον τομέα της ενέργειας. Οι Οικολόγοι Πράσινοι δεν μιλάνε γενικά για αναδιάρθρωση καλλιέργειών. Προσπαθούν να ανοίξουν ένα ζήτημα το οποίο δυστυχώς παραμένει κλει-

Δεν πρέπει να συνεχίσουμε να κοροϊδούμε με τους πολίτες. Λάθη έχουν γίνει στο παρελθόν αλλά το πιο σοβαρό θα ήταν να συνεχίζουμε στον ίδιο λανθασμένο αυτό δρόμο, γιατί δεν υπάρχει το θάρρος να παραδεχτούμε το λάθος. Το έργο της εκτροπής του Αχελώου λειτουργήσε ως ένας από τους μύθους που κυριάρχησαν για δεκαετίες, εμποδίζοντας να προχωρήσουν λύσεις πολύ πιο οικολογικές, οικονομικές και άμεσες. Με τόσα χρήματα που σπαταλήθηκαν, αν εφαρμόζονταν μια άλλη στρατηγική για το νερό, τώρα θα είχε επιλυθεί το πρόβλημα. Η εκτροπή υποσχόταν κάτι που μετέθετε τη λύση συνεχώς προς το μέλλον σε βάρος του περιβάλλοντος, της οικονομίας και των αγροτών κι έχει ταλαιπωρήσει όχι μόνο τους Θεσσαλούς αλλά και ολόκληρη την Ελλάδα για τρεις τουλάχιστον δεκαετίες.

ΑΝ ΔΕΝ ΥΠΗΡΧΕ Ο ΑΧΕΛΩΟΣ;

Ποια θα ήταν η λύση για τη Θεσσαλία αν δεν υπήρχε ο Αχελώος; Με αυτή την οπτική θα έπρεπε να σχεδιάζουμε γιατί τα ποτάμια δεν είναι αγωγοί νερού αλλά οικοσυστήματα που παίζουν πολλαπλό ρόλο για το κλίμα, την προστασία των παράκτιων περιοχών, τη ζωή σε ευρύτατες περιοχές, το φυσικό πλούτο. Οι αντιλήψεις της δεκαετίας του '60 για την αντιμετώπιση των ποταμών ως αγωγών νερού που μπορούν οι μηχανικοί να τους αλλάζουν ροή και να τους πηγαίνουν από εδώ ή από εκεί -αντιλήψεις στις οποίες βασίστηκε το σχέδιο της εκτροπής- έχουν αναθεωρηθεί γιατί οι περιβαλλοντικές αξίες έχουν αλλάξει, οι κοινωνίες επιστρέφουν σε μια νέα πολιτική σεβασμού των ποταμών και του περιβάλλοντος.

τικών πόρων αποτελεί παράδειγμα προς αποφυγή. Υπάρχει εκτεταμένη έλλειψη των πολυσύνθετων υδρολογικών, οικολογικών, περιβαλλοντικών, κοινωνικών, οικονομικών, πολιτιστικών και λοιπών δεδομένων, που θα μπορούσαν να υποστηρίξουν σοβαρές μελέτες. Οι αζεπράστες εκκρεμότητες ως προς τη χρηματοδότηση, τις κοινωνικές αντιδράσεις, την αγροτική πολιτική, την προστασία πολύτιμων οικοσυστημάτων, την εφαρμογή του νομικού καθεστώτος, τις δυσλειτουργίες των μηχανισμών κ.λ.π. επιμηκύνουν επ' αόριστον τη διάρκεια εκτέλεσης του σχεδίου, ακυρώνοντας ουσιαστικά την όποια χρησιμότητα μπορεί να είχε την εποχή που ξεκίνησε.

Σήμερα, που το πρόβλημα της κλιματικής αλλαγής είναι διογκούμενο και απειλητικό, θα έπρεπε να είναι μέλημα όλων μας να καταπολεμήσουμε την αντίληψη της ανέξοδης και ανεύθυνης χρήσης του νερού, αντί να εξακολουθούμε να μιλάμε για παρεμβάσεις περαιτέρω αφαίμαξής του, ιδιαίτερα όταν πρόκειται για την τροφοδότηση καλλιεργειών που δεν εξυπηρετούν τους σημερινούς και μελλοντικούς στόχους της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής.

ΜΕΓΑΛΑ ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΑ

Οι Οικολόγοι Πράσινοι στέκονται με ευθύνη μπροστά στα προβλήματα των πολιτών και προωθούν λύσεις που περνούν μέσα από την περιβαλλοντική βιωσιμότητα και τον κοινωνικό έλεγχο. Δεν λένε «όχι» στην υδροηλεκτρική ενέργεια έτσι γενικά, αόριστα και χωρίς λόγο. Είναι αντίθετοι με τις περιπτώσεις «φαραωνικών συλλεκτήρων», που ισοδυναμούν με βάρβαρες αντιπεριβαλλοντικές λογικές και το μόνο που εξασφαλίζουν για τις περιοχές τους είναι η ανεπίστρεπτη διατάραξη των οικολογικών ισορροπιών και δεδομένων. Η οπισθοδρόμηση κατά του συλλογικού συμφέροντος και των φυσικών πόρων οργανώθηκε μεθοδευμένα με την κατάργηση ή τη συγχώνευση των φορέων διαχείρισης της περιοχής, ακολουθώντας την προσφιλή «πεπατημένη» πε-

στό, καταδικάζοντας τους γεωργούς και την ύπαιθρο σε μαρασμό. Μιλάνε για την ανάγκη για ορθολογική διαχείριση των νερών στο πλαίσιο μιας νέας στρατηγικής για τη γεωργία στη Θεσσαλία προς όφελος των γεωργών, των καταναλωτών και του περιβάλλοντος, λαμβάνοντας υπόψη και τις τάσεις της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής.

ΝΕΡΑ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ

Είναι αναγκαίο σήμερα να μιλήσουμε τη γλώσσα της αλήθειας για την κατάσταση των νερών στη Θεσσαλία και κυρίως να βρούμε ρεαλιστικές και βιώσιμες λύσεις προς όφελος των αγροτών και του περιβάλλοντος. Υπάρχει ανάγκη συμμόρφωσης με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες στη λογική της διαχείρισης της ζήτησης, της εξοικονόμησης νερού και της αναδιάρθρωσης των καλλιεργειών. Η εκτροπή δεν είναι η λύση. Πρέπει να δούμε αναλυτικά τι πραγματικά μένει στους γεωργούς μετά τη χρήση εισαγόμενων φυτοφαρμάκων, λιπασμάτων και σπórων καθώς και του κόστους της ενέργειας για άντληση του νερού από τόσο μεγάλα βάθη, δηλαδή τα έσοδα των γεωργών σε σχέση με τις συνολικές δαπάνες τους στο πλαίσιο του σημερινού μοντέλου.

Πρέπει, επίσης, να δούμε αναλυτικά την πραγματική κατανάλωση νερού ανά καλλιέργεια, ανά περιοχή και ανά καλλιεργητική πρακτική. Αξιολογώντας τέτοια επιστημονικά στοιχεία, θα μπορέσουμε να προσεγγίσουμε πιο ολοκληρωμένα τις απαιτούμενες αλλαγές και σε καλλιέργειες και σε καλλιεργητικές πρακτικές. Έτσι, θα μπορούσε να αποδειχτεί ότι ακόμα και ξερικές ή άλλες καλλιέργειες, που σήμερα μοιάζουν ασύμφορες θεωρώντας δεδομένες τις σημερινές πρακτικές, θα μπορούσαν να είναι πιο αποδοτικές για τους γεωργούς αν στηριχθούν από πολιτικές που επιτυγχάνουν μείωση της εξάρτησης από το πετρέλαιο, μείωση των δαπανών για άρδευση και ακριβή άντληση του νερού από μεγάλα βάθη, μείωση των δαπανών και των ποσοτήτων χημικών λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων.

Η διαδικασία που ορομολογήσε το ζήτημα πρέπει να γίνει απολύτως σεβαστή αλλά κυρίως θα πρέπει, επιτέλους, να συζητήσουμε ειλικρινά και ρεαλιστικά για το υδατικό πρόβλημα της Θεσσαλίας στη βάση επικαιροποιημένων στοιχείων και μάλιστα με δεδομένη την οικονομική κρίση και τη νέα ΚΑΠ. Γνωρίζουμε από επιστημονικές έρευνες το πού υπάρχει ακριβώς το πρόβλημα και γιατί έχει δημιουργηθεί. Άρα, λοιπόν, θα πρέπει να βρούμε λύσεις για αυτές τις περιοχές με ένα σύνολο εργαλείων, που συνδυάζουν μεθόδους εξοικονόμησης νερού, έργων μικρής κλίμακας σε τοπικό επίπεδο, υιοθέτηση νέων μεθόδων άρδευσης, που περιορίζουν τη σπατάλη νερού με επιλογές για τις καλλιέργειες, που μπορούν να βοηθήσουν στην ανάκαμψη των υδατικών αποθεμάτων.

Πρέπει να συνεχίσουμε τη συζήτηση αναλαμβάνοντας νέες πρωτοβουλίες, από κοινού με όλους τους φορείς, αγροτικούς, κοινωνικούς, αυτοδιοικητικούς, περιβαλλοντικούς, για να εξετάσουμε σοβαρά τις αλλαγές που πρέπει να γίνουν στη γεωργία, ώστε αυτή να είναι πράγματι προς όφελος των γεωργών, των καταναλωτών και του περιβάλλοντος, και όχι απλώς προς όφελος των εταιριών εισαγωγής πετρελαίου, χημικών, των τραπέζων (δάνεια) και των παρόχων ηλεκτρικής ενέργειας, των εταιριών που κάνουν γεωτρήσεις και των εταιριών που κατασκευάζουν μεγάλα έργα εκτροπής.

Σε μια τόσο δύσκολη συγκυρία για τη χώρα, που όλα έχουν μπει στο τραπέζι και πουλιούνται, πρέπει όλοι με υπεύθυνη στάση να αντιληφθούμε τους συμμαχούς μας. Οι Οικολόγοι Πράσινοι δείχνουν τον δρόμο για μια χώρα που θα στηριχτεί στις δικές της δυνάμεις και όχι στους ξένους επενδυτές, σε μικρές και περιβαλλοντικές βιώσιμες επενδύσεις και όχι φαραωνικά έργα, σε μια περιβαλλοντικά υπεύθυνη γεωργία, που σέβεται και δεν σπαταλά πόρους και παράγει ασφαλή τρόφιμα».